

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykovy univerzity

Krizové řízení a integrovaný záchranný systém – vybrané otázky

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.

Úvodem

„Caret periculo, qui etiam cum est tutus cavet“,

čili

*„Vyhne se nebezpečí, kdo se má na pozoru,
i když je v bezpečí.“*

Publilius Syrus z Antiochie, římský dramatik a básník (1. stol. př. n. l.)

Povodně v České republice

Červenec 1997

- Velká povodeň v červenci 1997 postihla 538 měst a obcí ve 34 okresech.
- Celkové škody dosáhly 60 miliard Kč.
- Během povodně zahynulo 50 lidí a dalších 10 zemřelo na její přímé následky.
- Zničeno bylo 946 km železničních tratí, 26 železničních mostů.
- Poškozeno bylo 1 850 km silnic a 851 silničních mostů.
- Zničeno bylo 2 151 bytů.

Srpen 2002

- Povodně se dotkly 963 obcí v 10 krajích (43 okresech),
- z toho bylo zcela zatopeno 99 obcí (263 000 obyvatel)
- a významně zatopeno dalších 347 obcí (1 333 000 obyvatel).
- Celkově se jednalo o 15,6 % postižených obyvatel.
- Během povodní došlo ke ztrátě 17 lidských životů,
- bylo evakuováno přes 200 000 obyvatel.
- Při povodních bylo nasazeno 27 tisíc tuzemských záchranářů
- a pomoc poskytlo i 20 zemí.

1. Místo krizového řízení v systému českého práva

- **Bezpečnostní správa v organizačním slova smyslu** – systém orgánů veřejné správy pověřených bezpečnostními funkcemi.
- **Bezpečnostní správa ve funkčním slova smyslu** – samotná činnost těchto orgánů, jejich úkoly, povinnosti při zajišťování bezpečnosti státu.
- Z hlediska terminologického se v dřívější literatuře užívalo pro označení bezpečnostní správy i pojem správa policejní či správa policie.
- **Bezpečnostní správu** je možno z hlediska systematického rozdělit na následující tematické celky:
 - **Právní úprava krizového řízení a integrovaného záchranného systému,**
 - Právní úprava Policie ČR,
 - Právní úprava obecní policie,
 - Právní úprav zpravodajských služeb ČR,
 - Právní úprav ochrany utajovaných informací.

2. Vybrané prameny právní úpravy

- Ústavní zákon č.110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.
- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

3. Ústavní východiska

ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Změna: 300/2000 Sb.

Parlament se usnesl na tomto ústavním zákoně České republiky:

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Čl.1

Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.

3. Ústavní východiska

Čl.2

(1) Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.

(2) Nouzový stav a stav ohrožení státu se vyhláší pro omezené nebo pro celé území státu, válečný stav se vyhláší pro celé území státu.

3. Ústavní východiska

Čl.3

(1) Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby.

(2) Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinností a další podrobnosti stanoví zákon.

3. Ústavní východiska

Čl.4

(1) Ozbrojené síly jsou doplňovány na základě branné povinnosti.

(2) Rozsah branné povinnosti, úkoly ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb, jejich organizaci, přípravu a doplňování a právní poměry jejich příslušníků stanoví zákon, a to tak, aby byla zajištěna civilní kontrola ozbrojených sil.

3. Ústavní východiska

NOUZOVÝ STAV

Čl.5

(1) Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

(2) Nouzový stav nemůže být vyhlášen z důvodu stávkové akce vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů.

(3) Je-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády. Jeho rozhodnutí vláda do 24 hodin od vyhlášení schválí nebo zruší.

(4) Vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit.

3. Ústavní východiska

NOUZOVÝ STAV

Čl.6

(1) Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu a pro určité území. Současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Podrobnosti stanoví zákon.

(2) Nouzový stav se může vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Uvedená doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.

(3) Nouzový stav končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby.

3. Ústavní východiska

STAV OHROŽENÍ STÁTU

Čl.7

(1) Parlament může na návrh vlády vyhlásit stav ohrožení státu, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.

(2) K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

3. Ústavní východiska

ZKRÁCENÉ JEDNÁNÍ O NÁVRZÍCH ZÁKONŮ

Čl.8

(1) Po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda požadovat, aby Parlament projednal vládní návrh zákona ve zkráceném jednání.

(2) O takovém návrhu se Poslanecká sněmovna usnese do 72 hodin od jeho podání a Senát do 24 hodin od jeho postoupení Poslaneckou sněmovnou. Jestliže se Senát v této lhůtě nevyjádří, platí, že je návrh zákona přijat.

(3) Po dobu stavu ohrožení státu nebo válečného stavu prezident republiky nemá právo vracet zákon přijatý ve zkráceném jednání.

(4) Ve zkráceném jednání nemůže vláda předložit návrh ústavního zákona.

3. Ústavní východiska

BEZPEČNOSTNÍ RADA STÁTU

Čl.9

(1) Bezpečnostní radu státu tvoří předseda vlády a další členové vlády podle rozhodnutí vlády.

(2) Bezpečnostní rada státu v rozsahu pověření, které stanovila vláda, připravuje vládě návrhy opatření k zajišťování bezpečnosti České republiky.

(3) Prezident republiky má právo účastnit se schůzí Bezpečnostní rady státu, vyžadovat od ní a jejích členů zprávy a projednávat s ní nebo s jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti.

3. Ústavní východiska

PRODLOUŽENÍ VOLEBNÍHO OBDOBÍ

Čl.10

Jestliže po dobu nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podmínky na území České republiky neumožní konat volby ve lhůtách, které jsou stanoveny pro pravidelná volební období, lze zákonem lhůty prodloužit, nejdéle však o šest měsíců.

3. Ústavní východiska

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Čl.11

V době, kdy je Poslanecká sněmovna rozpuštěna, přísluší Senátu

- a) rozhodnout o prodloužení nebo o zrušení nouzového stavu, o vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a o účasti České republiky v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem,**
- b) vyslovit souhlas s vysláním ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky a s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky, nejsou-li taková rozhodnutí vyhrazena vládě.**

3. Ústavní východiska

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Čl.12

Rozhodnutí o nouzovém stavu, o stavu ohrožení státu nebo válečném stavu se zveřejňují v hromadných sdělovacích prostředcích a vyhlašují se stejně jako zákon. Účinnosti nabývají okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

4. Mimořádná událost – krizová situace – krizový stav

MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

- def. v zákoně o integrovaném záchranném systému
- Za mimořádnou událost se považuje škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- MU vyvolané činnostmi člověka, MU vyvolané přírodními vlivy, havárie

KRIZOVÁ SITUACE

- Ta je pro změnu definována v krizovém zákoně.
- A to jako mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“),

4. Mimořádná událost – krizová situace – krizový stav

KRIZOVÉ STAVY

- V případě, že se jedná o mimořádné události – krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, lze vyhlásit **nevojenské krizové stavy**:
 - stav nebezpečí,
 - nouzový stav,
 - stav ohrožení státu.
- Jedná-li se o mimořádné události – krizové situace, které souvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším nepřítelem, lze vyhlásit **vojenské krizové stavy**:
 - stav ohrožení státu,
 - válečný stav.

Krizové stavy v České republice

název krizového stavu	právní úprava krizového stavu	osoba oprávněná krizový stav vyhlásit	územní působnost krizového stavu	časová působnost krizového stavu
<u>stav nebezpečí</u>	3 zákona o krizovém řízení	Hejtman kraje, v Praze primátor	pro celé území kraje nebo jeho část	30 dnů, možnost prodloužit
<u>nouzový stav</u>	čl. 5 a 6 ústavního zákona o bezpečnosti ČR	Vláda (předseda vlády)	pro omezené nebo celé území státu	30 dnů, možnost prodloužit
<u>stav ohrožení státu</u>	čl. 7 ústavního o bezpečnosti ČR	Parlament ČR	pro omezené nebo celé území státu	časově neomezená
<u>válečný stav</u>	čl. 39 odst. 3 a čl. 43 odst. 1 Ústavy ČR	Parlament ČR	pro celé území státu	časově neomezená

5. Krizové řízení

- V podmínkách bezpečnostní politiky ČR je **krizové řízení** pojato jako souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů, které jsou zaměřeny na analýzu a vyhodnocování bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci, kontrolu činností, prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.
- **Krizové řízení** je tedy vnímáno jako komplex opatření a úkolů, které při vzniku mimořádných, resp. krizových situací plní orgány veřejné správy ve spolupráci s dalšími organizacemi pro zajištění ochrany a bezpečnosti obyvatelstva.

5. Krizové řízení

- Krizové řízení – zákonná (legální) definice
- Viz ustanovení 2 písm. a) krizového zákona
- **Krizové řízení** = souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s
 - 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo
 - 2. ochranou kritické infrastruktury.

5. Krizové řízení

FÁZE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

- V širším pojetí lze **krizový management** rovněž prezentovat jako proces spojený s řízením rizik, sestávající z následujících fází:
 - prevence (prevention),
 - připravenosti (preparedness),
 - odezvy (response),
 - obnovy (return or renovation).

6. Krizový zákon - stav nebezpečí

- Jedná se o nejnižší nevojenský (civilní) krizový stav,
- může se jako bezodkladné opatření vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému,
- lze jej vyhlásit jen s uvedením důvodů, na nezbytně nutnou dobu a pro celé území kraje nebo pro jeho část.

6. Krizový zákon - stav nebezpečí

- Stav nebezpečí pro území kraje nebo jeho část vyhláší hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy,
- hejtman, který stav nebezpečí vyhlásil, o tom neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra a sousední kraje, pokud mohou být krizovou situací dotčeny,
- stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů,
- tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády,
- není-li možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman neprodleně požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu.

6. Krizový zákon - stav nebezpečí

- Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření a jejich rozsah,
- rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší stejně jako nařízení kraje,
- rozhodnutí nabývá účinnosti okamžikem, který se v něm stanoví,
- rozhodnutí se vyvěšuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen,
- krajský úřad zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu.

6. Krizový zákon - stav nebezpečí

- Stav nebezpečí končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud hejtman nebo vláda nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby,
- vláda stav nebezpečí zruší též, pokud nejsou splněny podmínky pro jeho vyhlášení,
- rozhodnutí vlády o zrušení stavu nebezpečí se vyvěsí na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde byl stav nebezpečí vyhlášen, zveřejní se v hromadných informačních prostředcích a vyhlásí se ve Sbírce zákonů,
- účinnosti nabývá okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

1/2004

ROZHODNUTÍ hejtmána Olomouckého kraje o vyhlášení stavu nebezpečí

I.

V souladu s 61 odst. 3 písm. h) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), a 3 odst. 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), vyhláši stav nebezpečí.

II.

Stav nebezpečí se vyhláši pro část území Olomouckého kraje tvořenou katastrálním územím Litovel a katastrálním územím Chořelice na dobu od 9. 6. 2004, 21.00 hodin do 8. 7. 2004, 24.00 hodin. Stav nebezpečí se vyhláši z důvodu ochrany životů a zdraví obyvatel a ochrany majetku v souvislosti s odstraňováním následků živelní pohromy.

III.

Stanovují se tato krizová opatření a jejich rozsah:

- a) provedení evakuace osob z ohrožených prostorů,**
- b) nouzové ubytování obyvatelstva,**
- c) ochrana evakuované oblasti,**
- d) bezodkladné stavby, stavební práce, terénní úpravy nebo odstranění staveb za účelem zmírnění anebo odvrácení ohrožení,**
- e) pravidelné informování a varování obyvatelstva na ohroženém území.**

IV.

Toto rozhodnutí nabývá účinnosti okamžikem vyhlášení krizového stavu 9. 6. 2004 v 21.00 hodin.

**Ing. Jan Březina,
hejtman**

2/2004

ROZHODNUTÍ hejtmána Olomouckého kraje o zrušení stavu nebezpečí

I.

V souladu s 61 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), a 3 odst. 8 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),

ruším stav nebezpečí,

který byl vyhlášen rozhodnutím ze dne 9.6.2004 pro část území Olomouckého kraje tvořenou katastrálním územím Litovel a katastrálním územím Chořelice z důvodu ochrany životů a zdraví obyvatel a ochrany majetku v souvislosti s odstraňováním následků živelní pohromy. Stav nebezpečí se zrušuje ke dni 16.6.2004, 13.15 hod.

II.

Toto rozhodnutí nabývá účinnosti dnem 16.6.2004 v 13.15 hod.

**Ing. Jan Březina
hejtman**

7. Krizový zákon – krizové orgány

Orgány krizového řízení

- **Vláda** - 4, 6, 7 KZ
- **Ministerstva a jiné správní úřady**
- **Česká národní banka** - 13 KZ
- **Orgány kraje a ostatní orgány s územní působností**

a) **Orgány kraje** - 14 KZ

Orgány kraje zajišťují připravenost kraje na řešení krizových situací. V rámci orgánů kraje jsou rozhodující pravomoci svěřeny především **hejtmanům**.

b) **Ostatní orgány s územní působností** - 15, 16 KZ

Z ostatních orgánů s územní působností jsou to **hasičské záchranné sbory krajů a Policie České republiky**.

- **Orgány obcí** - 21 – 23 KZ

Z orgánů obcí jsou krizovým zákonem svěřeny příslušné úkoly zejména jejich **starostům a obecním úřadům**.

7. Krizový zákon – krizové orgány

- **Bezpečnostní rady** - 24, 28 KZ
 - poradní orgány zřizovatele pro přípravu na krizové situace
 - dříve koordinační orgány pro přípravu na krizové situace
 - a) Bezpečnostní rada kraje
 - b) Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

- **+ Bezpečnostní rada státu**
 - stálý pracovní orgán vlády ČR v oblasti bezpečnostní problematiku

- **Krizové štáby**
 - pracovní orgány k řešení krizových situací
 - vláda zřizuje Ústřední krizový štáb
 - hejtman a starosta obce s rozšířenou působností zřizují krizový štáb kraje, resp. krizový štáb obce s rozšířenou působností
 - a) Ústřední krizový štáb - 4 KZ
 - b) Krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností - 14, 21, 28 KZ

8. Krizový zákon – krizová opatření

- **Krizové opatření** = organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.
- **Povinnost poskytnout věcné prostředky**, tj. movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení krizových situací

8. Krizový zákon – krizová opatření

PRACOVNÍ POVINNOST

- povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech

PRACOVNÍ VÝPOMOC

- povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech
- Pozn. Z tohoto vymezení je zřejmé, že rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že u pracovní výpomoci jde o jednorázové vykonávání mimořádných úkolů. I když svým charakterem jde v podstatě o nucené práce, není tato úprava v rozporu s čl. 9 Listiny ZPS, která je součástí našeho ústavního pořádku.

8. Krizový zákon – krizová opatření

Za **nouzového stavu** nebo za **stavu ohrožení státu** lze na nezbytně nutnou dobu, v nezbytně nutném rozsahu a pro stanovené účely, resp. důvody omezit některá ústavně zaručená základní práva a svobody, a to:

- právo na nedotknutelnost osob a obydlí,
- vlastnické a užívací právo k majetku,
- svobodu pohybu a pobytu,
- právo pokojně se shromažďovat,
- právo provozovat podnikatelskou činnost,
- právo na stávkou.

9. Právní úprava integrovaného záchranného systému

- Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Použití IZS

- Integrovaný záchranný systém se použije při přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému.

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- zdravotnická záchranná služba,
- Policie České republiky.

9. Právní úprava integrovaného záchranného systému

- Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Ostatní složky IZS – plánovaná pomoc na vyžádání:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory – Vězeňská služba, obecní policie
- ostatní záchranné sbory – Horská služba, Báňská záchranná služba
- orgány ochrany veřejného zdraví – Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- neziskové organizace a sdružení občanů

10. Hasičský záchranný sbor České republiky

- **Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)** zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,
- základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech
- HZS ČR tvoří:
 - a) generální ředitelství hasičského záchranného sboru, které je součástí Ministerstva vnitra,
 - b) hasičské záchranné sbory krajů,
 - c) záchranný útvar,
 - d) Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.

10. Hasičský záchranný sbor České republiky

- Generální ředitelství řídí hasičské záchranné sbory krajů, v čele generálního ředitelství je generální ředitel hasičského záchranného sboru.
- Sídlo kraje je sídlem hasičského záchranného sboru kraje, s výjimkou Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje, jehož sídlem je Kladno.
- V čele hasičského záchranného sboru kraje je ředitel hasičského záchranného sboru kraje.
- Ministerstvo zřizuje na úrovni generálního ředitelství operační a informační středisko. Hasičský záchranný sbor kraje zřizuje operační a informační střediska jako součást hasičského záchranného sboru kraje.

11. Jednotky požární ochrany

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Jednotkami požární ochrany jsou

- a) **jednotka hasičského záchranného sboru kraje**, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru kraje,
 - b) **jednotka hasičského záchranného sboru podniku**, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání,
 - c) **jednotka sboru dobrovolných hasičů obce**, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání,
 - d) **jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku**, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání.
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

11. Jednotky požární ochrany

Jednotka požární ochrany plní tyto základní úkoly

- a) provádí požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků,
- b) provádí záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech,
- c) Podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje.

Vyhláška MV ČR č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

- Plošným pokrytím území kraje jednotkami požární ochrany se rozumí rozmístění jednotek požární ochrany na území kraje a na území hlavního města Prahy.
- Jednotky požární ochrany se rozmisťují na základě nařízení rady kraje.
- Rada kraje - vydává nařízením kraje požární poplachový plán kraje.

12. Zdravotnická záchranná služba

- Právní úprava **zdravotnické záchranné služby** byla až do přijetí zákona o zdravotnické záchranné službě roztržštěná, nejednotná, neodpovídala ústavnímu pořádku a nevyhovovala požadavkům na právní regulaci (zejména nedostatečné definování úkolů zdravotnické záchranné služby, nedostatečná úprava práv a povinností zdravotnických pracovníků, chybějící úprava podmínek činnosti zdravotnické záchranné služby při zajišťování úkolů vyplývajících pro zdravotnickou záchrannou službu v rámci krizového řízení a integrovaného záchranného systému).

12. Zdravotnická záchranná služba

- Přijetím zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě bylo dosaženo především následujícího právního stavu:
- právní postavení zdravotnické služby jako základní složky v systému IZS je s účinností od jara roku 2012 (!) upraveno právním aktem síly zákona;
- zdravotnická záchranná služba je zdravotní službou ve smyslu zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.
- zdravotnická záchranná služba tak není institucí, jak tomu bylo v minulosti;
- subjektem práv a povinností je poskytovatel zdravotnické záchranné služby, tedy příspěvková organizace zřízená krajem;
- zdravotnická záchranná služba zůstává i nadále svěřena do samostatné působnosti krajů a hlavního města Prahy.

12. Zdravotnická záchranná služba

- Konceptně nový zákon o zdravotnické záchranné službě vytváří pro oblast zdravotnické záchranné služby zákonný právní rámec pro zajištění připravenosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby na řešení mimořádných událostí a krizových situací a s tím související výkon veřejné správy.
- Zákon o zdravotnické záchranné službě přitom navazuje na zákon o zdravotních službách, který je ve vztahu k zákonu o zdravotnické záchranné službě zákonem *lex generalis*.

13. Policie České republiky

- Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor ČR.
- Zřízena již zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.
- V současnosti upravena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.
- Základní úkoly: chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu, a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.

13. Policie České republiky

- Úkoly plní **příslušníci policie** („policisté“) a zaměstnanci zařazení v policii.
- **Služební poměr policistů** je upraven **zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2007.
- Tento zákon upravuje služební vztahy příslušníků bezpečnostních sborů (právní poměry příslušníků, jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby).
- **Bezpečnostním sborem** se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

13. Policie České republiky

- Policie je podřízena **Ministerstvu vnitra**.
- Policii tvoří **útvary**, jimiž jsou:
 - **Policejní prezidium České republiky** (řídí činnost policie, v čele s policejním prezidentem),
 - **útvary policie s celostátní působností** (bez bližšího vymezení v zákoně, protože podrobnější organizační uspořádání policie se totiž v čase může měnit podle vývoje bezpečnostní situace),
 - **krajská ředitelství policie** (14, jejichž názvy a sídla jsou uvedeny v příloze k zákonu, územní obvod je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku, od 1.1.2012) + jejich útvary.

14. Úrovně zásahu IZS

- V závislosti na rozsahu a nebezpečnosti možných ohrožení, potřebě sil, prostředků a jejich odborností na řešení ohrožení a v souladu se rozlišují 3 úrovně zásahu:

I. Taktická úroveň – velitel zásahu.

II. Operační úroveň

- operační a informační střediska (OPIS IZS).

III. Strategická úroveň

- obec – starosta,
- kraj – hejtman kraje,
- ústřední úroveň – vláda, ministerstva, parlament, BRS, ÚKŠ.

Literatura

**VIČAR, Dušan
a Radim VIČAR.**

*Vybrané aspekty práva bezpečnosti a
obrany České republiky.*

Vyd. 1.

**Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve
Zlíně, 2013, 103 s.**

ISBN 978-80-7454-279-4.

